

[Norup.]

1864. Men jeg skal afholde mig derfra nu og blot pege på, hvor befriende det er for mange her i landet ikke mere at have de mange terminologier, som ikke mindst efter forrige verdenskrig politisk og anvendelsesmæssigt har hæftet ved forsvaret: eksistensforsvar, neutralitetsforsvar, begrænset neutralitetsforsvar og det omtågede bevogetningsforsvar.

Som jeg før omtalte, er der nu et klart mål for vor udenrigspolitik, og det var utvivlsomt vor ulykke — der var medvirkende til 9. april —, at dansk udenrigspolitik ikke mellem de to verdenskrige havde eller ville give en virkelig positiv opgave til det danske forsvar, formentlig bl. a. udfraden fejlagtige vurdering, at den privilegerede undtagelsesstilling, som forrige verdenskrig gav os, også kunne opretholdes under en ny krig ved en negativ og tilbageholdende forsvarspolitik, der endog denne gang i modsætning til 1914 som baggrund havde et forsomt og næsten til afrustning nedskåret værn. Hertil kom yderligere, at det danske folk var udenrigspolitisk umodent, bl. a. som følge af at udenrigspolitikken delvis var et lukket land for den store offentlighed.

9. april, besættelsen og den senere efterkrigstids mørke udvikling i forbindelse med en langt mere åben udenrigspolitik har ikke alene skabt den dybe og store interesse for de udenrigspolitiske og militærpolitiske problemer, men har samtidig med Atlantpagten stillet os overfor realistiske opgaver, der skal løses, og dansk udenrigspolitik har denne gang klart præciseret opgaven overfor forsvaret, nemlig den at forsvare vort eget nationale territorium for at hindre, at kernen af landet med vore vigtige flyvepladser og havne besættes. Denne opgave får en særlig baggrund og dybde deri, at vi nu gennem Atlantpagten har to garantier, dels den, at et angreb på Danmark virker som og betyder et angreb på Atlantpagten som helhed, dels at vi har ord for, at vort land virkelig får militær hjælp.

Danmarks militærgeografiske og strategiske fløjbeliggenhed er iøvrigt af en sådan art, at det også for de store lande i Atlantpagten vil være en bydende nødvendighed af hensyn til den samlede strategiske forsvarsplan hurtigt og i tide at give os denne hjælp. Vort forsvar skal derfor være så

stort og være sådan organiseret, at vi kan skabe betingelserne for, at hjælpen kan komme frem på rigtig måde, i fornødent omfang og i rette tid. Den højtærede forsvarsminister betegnede det med, at vi skal kunne præstere det første forsvar af hjemlandet. Denne opgave er vor, og størrelsesordenen af vore værn, der skal løse denne opgave, er ikke et diktat, men en dansk sag, og vort tilbud om styrker til Atlantpagten har hidtil været og vil stadig være en sag, som den danske regering og rigsdag bestemmer, selvom vore styrker iøvrigt indpasses i rammen for det samlede Atlantforsvar.

At de store operationer, d. v. s. den store flyverindsættelse og de større søoperationer, udelukkende falder på stormagterne i Atlantpagten, siger sig selv. Det er ligeledes en given sag, at hjælp hurtigst når frem ad luft- og søvejen, medens landmilitær hjælp med de langt større krav til styrker, transport og forsyninger tager mere tid. Derfor må de nationale hærstyrker have stort beredskab og være i stand til så hurtigt som muligt at hindre eller begrænse fjendtlige angreb på territoriet. Dette afsvækker givetvis ikke betydningen af vore nationale sø- og flyverstyrker og vort kystforsvar, som der er vigtige opgaver nok til i vore snævre farvande, herunder ikke mindst den vigtige kampo-pgave for marinen at gribe ind overfor landgangs-forsøg og angribe fjendtlige forbindelseslinier. Flyverstyrkerne skal give de andre værn luftstøtte mod angreb og sammen med luftværnsartilleriet sikre mod luftangreb.

Det centrale i dansk forsvarspolitik, som den nu er lagt op med disse to lovforslag, er da, om værnene kan løse disse opgaver, og om vi magter indenfor en begrænset genopbygningsperiode at stille disse op på betryggende måde.

Jeg skal, selvom den højtærede forsvarsminister har gennemgået lovforslagene, gennemgå visse dele af dem, idet jeg dog først vil sige nogle ord om personelordningen.

Jeg skal ikke komme ind på gangen i den næsten 5-årige behandling af dette spørgsmål, hverken behandlingen i forsvarskommissionerne eller i det forrige befalingsmandsudvalg; men denne lange tid understreger vanskelighederne og også visse brydninger ved dette problem, som i virkelig-